

FƏNN SILLABUSU

İxtisas: 050310-Muzey, arxiv işi, abidələrin qorunması

Fakültə: Tarix coğrafiya incəsənət

Kafedra: Tarix və onun tədrisi metodikası

I Fənn haqqında məlumat

Fənnin adı: İxtisasa giriş (İşçi proqramı LDU-nun Tarix və onun tədrisi metodikası kafedrasının

14.09.2022-ci il qərarı ilə təsdiq edilmişdir (protokol №1)

Kodu: İPF-BO1

Tədris ili: I (2025-2026) Semestr: I

Tədris yükü: Cəmi 90 saat. Auditoriya saati. 30 saat (15 saat mühazirə, 15 saat seminar)

Təhsil alma forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 3 kredit

II Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi: dos. Emin Məlikov Nazir oğlu

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş. Ə. Məmmədov küçəsi, 21, 2 saylı tədris korpusu

Məsləhət saati: 1 gün: saat 14⁰⁰-16⁰⁰

E-mail ünvanı: eminemlikov79@gmail.com

III Təvsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

Əsas ədəbiyyat

1. Muzeyşünaslıq. (Dərslik). Bakı, Mars-print, 2002.

2. Muzey işinə aid sənədlər toplusu. Bakı, İşiq, 1961.

Əlavə ədəbiyyat

3. Azərbaycanda tarix-diyarşünaslıq muzeylərinin təşəkkülü və inkişaf tarixi. Bakı, Ziya-Nurlan, 2008.

4. Behruz Kəngərli adına Naxçıvan Dövlət tarix-diyarşünaslıq muzeyi. Bakı, Azərneşr, 1967.

5. Quliyev H.A. Tarixi-etnoqrafik materialların diyarşünaslıq muzeylərinin ekspozisiyasında göstərilməsi haqqında. Azərbaycan Tarix Muzeyinin əsərləri, 1960, № 3.

6. Kərimov B.B. Lənkəran bölgəsində tarix-diyarşünaslıq muzeyləri. Azərbaycan Tarixi Muzeyi-2002.8. Bakı, Elm, 2002.

7. Kərimov B.B. Naxçıvanda muzey işinin inkişafı tarixindən. "Elm" qəzeti, 9 sentyabr, 2005, № 21-22.

8. Kərimov B.B. Masallı tarix-diyarşünaslıq muzeyi. "Elm" qəzeti, 19 oktyabr, 2006, № 10.

9. Kərimov B.B. Şirvan bölgəsində tarix-diyarşünaslıq muzeylərinin yaranması və inkişafı tarixi. Azərbaycan Tarix Muzeyi-2006. Bakı, Elm, 2006.

10. Əmirxanov S.A. Muzey və məktəbli dünya görüşü. Bakı, Biznes Universiteti, 2001.

11. Əmirxanov S.A. Muzey fəaliyyətində qarşılıqlı əlaqələr. Tədris-metodik vəsait. Bakı, 2002.

12. Paşayev N.A. Məktəbdə tarix-diyarşünaslıq işləri. Bakı, Azərneşr, 1967.

IV Prerekvizitlər: İxtisasa giriş öyrənmək üçün öncədən başqa fənnlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

V Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənnlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI Fənnin təsviri və məqsədi: Bu fənn bakalavra seçdiyi ixtisas haqqında ictimai şəkili, ilkin biliklər-ixtisasın tarixi, məzmunu, perspektivləri haqqında məlumatlar verilir. İxtisasa giriş haqqında bakalavırdakı geniş təəvvür yaradır.

VII Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal-tələbə keçirilmiş materialı dərinlən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

- 9 bal-tələbə keçirilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunu tam əhatə edir
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir.
- 7 bal-tələbə keçirilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir
- 6 bal-tələbənin cavabı əsasən düzgündür
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir
- 4 bal-tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir.
- 3 bal-tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir.
- 1-2 bal-tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal-suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözla	Harflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX Davranış qaydalarının pozulması:

Tələbə Universitetin daxili nizam – intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X Teqvim-mövzu planı: 15 saat mühazirə, 15 saat seminar,

№	Keçirilən mühazirə və seminar mövzuları	Müh	Sem
1.	Mövzu: Muzeyşünaslığın tarixi və nəzəri əsasları Plan: 1.Muzeyşünaslığın predmeti məqsəd və vəzifələri 2.Muzeyşünaslığın quruluşu və tarixi 3.Muzey işinin nəzəriyyəsi Mənbə: [1, səh.3-19; 2,3,5,8.]	2	2
2.	Mövzu: Muzey fəaliyyətinin mərhələləri Plan 1.Muzey işinin təşkil və metodikası 2.Sənədləşdirmə nəzəriyyəsi 3.Muzey fəaliyyətində qarşılıqlı əlaqələr 4.Muzey işinin təşkil və metodikası Mənbə: [1, səh.3-19; 2,3,5,8.]	2	2
3.	Mövzu: Muzey eksponatlarının qorunması, konservasiyası, restavrasiyası və Azərbaycanın tarixi memarlıq abidələri Plan: 1.Komplektləşdirmənin elmi-tədqiqat xarakteri 2.Muzeydə restavrasiya işinin təşkili 3. Muzey fondlarının quruluşu və tərkibi 4. Azərbaycanın tarixi memarlıq abidələri Mənbə: [1, səh.143-149; 2,3,5,8.]	2	2
4.	Mövzu: Muzey anlayışı, muzeyə daxil olan əşyaların qəbulu və təhvil qaydaları. Plan: 1. Muzey fondlarının dövlət uçotunun ümumi qaydaları 2. Muzeyə daxil olan əşyaların qəbulu və təhvil qaydaları. 3. Muzey fondlarına yeni daxil olmuş əşyaların qeydiyyatı. 4. Muzey əşyalarının elmi inventarlaşdırılması. 5. Muzey filallarında fondların uçotu qaydaları. 6. Elmi- köməkçi və xammal fondları əşyaların uçotu. Mənbə: [1, səh.149-158; 2,3,5,8.]	2	2

5.	Mövzu: Muzey matreallarının təkrar uçota alınması və toplama işi Plan: 1. Muzey sərvətlərinin qeyd nişanları. Köməkçi qeyd formaları. 2. Əlavə yazılar, toplama işlərinin yolu və metodu 3. Muzeyin toplama işinin məzmunu və vəzifəsi. 4. Muzey fondlarının mühafizəsi. 5. Muzey mühafizəsi rejimi Mənbə: [1, səh.158-165; 2,3,5,8.]	2	2
6.	Mövzu: Muzeyşünaslığın müasir vəziyyəti və problemləri. Plan: 1. Muzeyşünaslığın müasir problemləri 2. Muzeyin mühafizəsi zamanı əməkdaşların hüquq və vəzifələri. 3. Muzey sərvətlərinin konservasiyası və bərpası üzrə işin təşkili. 4. Muzey fondlarında və ekspozisiyalarda əşyalarının qorunması 5. Muzey əşyalarının yerləşdirilməsinin təşkili Mənbə: [1, səh.173-196; 2,3,5,8.]	2	2
7.	Mövzu: Muzey işinin modernləşdirilməsi Plan: 1. Fövqəladə şəraitdə muzey əşyaların qorunması. 2. Muzey avadanlığı, muzey işində texniki vasitələr və onların texnologiyası 3. Muzey binalarının mühafizəsinin qaydaları və təşkili 4. Ekspozisiya və fond avadanlığı 5. Ekspozisiya otaqlarının avadanlıqlarla təchizatı. 6. Muzey fondlarının avadanlığa təchizatı. Mənbə: [1, səh. 196-207; 2,3,5,8.]	2	2
8.	Mövzu: Azərbaycanda arxivlərin yaranması və fəaliyyəti. Muzeydə elmi arxivin təşkili Plan: 1. Muzey arxivində başlıqlarının iş nomenklaturasının tərtibi. 2. Muzey arxivində işlərin siyahısı. (indeksiyası). 3. Muzeyin elmi arxivdə işlərin formalaşması aid olan müxtəlif tələblər. 4. Muzeyin elmi arxiv sənədlərinin mühafizəsi 5. Muzeydə elmi arxiv sənədlərindən istifadə. 6. Azərbaycanda arxivlərin yaranması və fəaliyyəti Mənbə: [1, səh. 165-168; 2,3,5,8.]	1	1

XI. Fənn üzrə tələblər

Müasir muzeylərimiz cəmiyyətin inkişaf tarixini sənədləşdirərkən təkcə əşyaları real həyata çıxarmaqla kifayətlənmir, eyni zamanda cəmiyyətin inkişafını təsdiq edən və ona təkan verən müasir sənədlərin yaranması yoluna da diqqət yetirir və ondan səmərəli istifadə edir. İxtisasa giriş, eyni zamanda bir sıra ictimai elmlər sahəsində müstəqil tədqiqat işləri apararaq sosial gerçəkliyin dərk edilməsi və sənədləşdirilməsində öz fəaliyyətini gücləndirir. Muzeyin hər sahəsində istər fond, ekspozisiya, istərsə də elmi tədqiqat işlərinin aparılmasında yeniliklər artmaqdadır, bu isə muzey işinin daha da inkişafını sürətləndirir.

XII. Fənn üzrə təlim nəticələri

- Muzey anlayışının etimologiyası, xarakteristikası ilə bağlı bilikləri mənimsəməlidir.
- Muzeyşünaslıq üzrə toplayıcılıq, kolleksiyaçılıq fəaliyyətinin əsas motivasiyası haqqında bilikləri mənimsəməlidir.
- Muzeylərin təşəkkülü və yaranmasının tarixi modelləri haqqında biliklər əldə etməlidir.
- Muzeylərin formalaşması və inkişaf tarixində müxtəlif peşə mütəxəssislərinin ümumi məzmunu ilə bağlı bilgiləri mənimsəməlidir.
- Klassik, ənənəvi və müasir muzeylərin fəaliyyət xüsusiyyətləri, fərqli və oxşar cəhətləri haqqında ətraflı biliklər almalıdır.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV. Kollektiv sualları:

I Kollektiv sualları:

1. Muzeyşünaslığın predmeti məqsəd və vəzifələri
2. Muzeyşünaslığın quruluşu və tarixi
3. Muzey işinin nəzəriyyəsi
4. Muzey işinin təşkili və metodikası
5. Sənədləşdirmə nəzəriyyəsi
6. Muzey fəaliyyətində qarşılıqlı əlaqələr

8. Komplektləşdirmənin elmi-tədqiqat xarakteri
9. Muzeydə restavrasiya işinin təşkili
10. Muzey fondlarının quruluşu və tərkibi

II Kollektiv sualları:

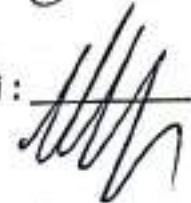
1. Azərbaycanın tarixi memarlıq abidələri
2. Muzey fondlarının dövlət uçotunun ümumi qaydaları
3. Muzeyə daxil olan əşyaların qəbulu və təhvil qaydaları.
4. Muzey fondlarına yeni daxil olmuş əşyaların qeydiyyatı.
5. Muzey əşyalarının elmi inventarlaşdırılması.
6. Muzey filiallarında fondların uçotu qaydaları.
7. Elmi- köməkçi və xammal fondları əşyaların uçotu.
8. Muzey sərəfətlərinin qeyd nişanları. Köməkçi qeyd formaları.
9. Əlavə yazılar, toplama işlərinin yolu və metodu
10. Muzeyin toplama işinin məzmunu və vəzifəsi.

XV. Fənn üzrə imtahan sualları:

1. Muzeyşünaslığın predmeti məqsəd və vəzifələri
2. Muzeyşünaslığın quruluşu və tarixi
3. Muzey işinin nəzəriyyəsi
4. Muzey işinin təşkili və metodikası
5. Sənədləşdirmə nəzəriyyəsi
6. Muzey fəaliyyətində qarşılıqlı əlaqələr
7. Muzey işinin təşkili və metodikası
8. Komplektləşdirmənin elmi-tədqiqat xarakteri
9. Muzeydə restavrasiya işinin təşkili
10. Muzey fondlarının quruluşu və tərkibi
11. Azərbaycanın tarixi memarlıq abidələri
12. Muzey fondlarının dövlət uçotunun ümumi qaydaları
13. Muzeyə daxil olan əşyaların qəbulu və təhvil qaydaları.
14. Muzey fondlarına yeni daxil olmuş əşyaların qeydiyyatı.
15. Muzey əşyalarının elmi inventarlaşdırılması.
16. Muzey filiallarında fondların uçotu qaydaları.
17. Elmi- köməkçi və xammal fondları əşyaların uçotu.
18. Muzey sərəfətlərinin qeyd nişanları. Köməkçi qeyd formaları.
19. Əlavə yazılar, toplama işlərinin yolu və metodu
20. Muzeyin toplama işinin məzmunu və vəzifəsi
21. Muzeyşünaslığın müasir problemləri
22. Muzeyin mühafizəsi zamanı əməkdaşların hüquq və vəzifələri.
23. Muzey sərəfətlərinin konservasiyası və bərpası üzrə işin təşkili.
24. Muzey fondlarında və ekspozisiyalarda əşyalarının qorunması
25. Muzey əşyalarının yerləşdirilməsinin təşkili
26. Fövqəladə şəraitdə muzey əşyaların qorunması.
27. Muzey avadanlığı, muzey işində texniki vasitələr və onların texnologiyası
28. Muzey binalarının mühafizəsinin qaydaları və təşkili
29. Ekspozisiya və fond avadanlığı
30. Ekspozisiya otaqlarının avadanlıqlarla təchizatı.
31. Muzey arxivində başlıqlarının iş nomenklaturasının tərtibi.
32. Muzey arxivində işlərin siyahısı. (indeksiyası).
33. Muzeyin elmi arxivdə işlərin formalaşması aid olan müxtəlif tələblər.
34. Muzeyin elmi arxiv sənədlərinin mühavizəsi
35. Muzeydə elmi arxiv sənədlərindən istifadə.

İxtisasa giriş fəninənin sillabusu 050310 "Muzey, arxiv işi, abidələrin qorunması" ixtisası üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib olunmuşdur. Sillabus "Tarix və onun tədrisi metodikası" kafedrasında müzakirə edilərək, təsdiq edilmişdir (12 sentyabr 2025-ci il, protokol № 1).

Kafedra müdiri : dos. K.F.Mahmudov

Fənn müəllimi : dos.E.N.Məlikov